

Ljubljana, 31. 5. 2019

“Kako dalje?” – VSEŽIVLJENJSKO UČENJE, PRIPRAVE NA UPOKOJITEV in AKTIVNO STARANJE

četrtek, 16. 5. 2019, 11.20 do 13.00

Okrogla miza na Dnevih medgeneracijskega sožitja

Pripravila: Zveza društev upokojencev Slovenije

v sklopu **Tedna vseživljenjskega učenja** in skupne akcije TVU

»Dan starejših – čili, zdravi, informirani in dejavni«

Povzetek in zaključki

Okrogla miza, v kateri so kot panelisti sodelovali mag. Zvonka Pangerc Pahernik, ACS; Jaka Trilar, študent Filozofske fakultete Univerze v Mariboru; mag. Andraž Banfi, Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad RS; Vida Bogataj, Društvo upokojenih pedagoških delavcev Slovenije; Robert Zadek, Ministrstvo za obrambo RS in Rožca Šonc, vodja programa Starejši za starejše ZDUS, je bila zasnovana kot ilustracija življenjskega kontinuuma, ki se spleta okoli učenja, pridobivanja znanja in njegovega spreminjanja, prilagajanja na spremembe v toku delovne dobe, graditve osebne kariere in tudi pozneje, ko se je treba opremiti za spremembe, ki jih prinaša izstop iz delovne aktivnosti, ostaja pa možnost nadaljnje osebne rasti, ohranjanja in prenašanja veščin na mlajše generacije, udejstvovanja v družbi ter boljšega preživljanja prostega časa. Mag. Zvonka Pangerc Peharnik je navzočim posredovala tudi pozdrav Tedna vseživljenjskega učenja, ki je časovno sovpadal z Dnevi medgeneracijskega sožitja in tako opozorila na številne učne dejavnosti, ki jih izvajajo tudi društva upokojencev po celi Sloveniji. V okviru omizja nas je zanimalo tudi ali pridobivamo oz. izobražujemo dovolj strokovnjakov za ukvarjanje z izzivi staranja in potrebami starejših oseb, ali imajo delodajalci posluh in so motivirani za vlaganja v znanje starejših zaposlenih /preko 45 let/ in še, kakšne so dobre prakse priprav na upokojitev ter primeri možnosti za koristno angažiranje po upokojitvi. Razgovor je vodila Jožica Puhar.

Vseh šest predstavitev v panelnih razpravah je potrjevalo naše izkustvene predpostavk, da:

- se odrasli mnogo izobražujemo in učimo v različnih oblikah pridobivanja znanja, vendar je vprašanje če za ustrezne namene,
- so starejše osebe preko 65 let v tem procesu relativno malo udeležene in zanje tudi ni ustreznih programov - mimo seminarjev za osebno rast in prosti čas,
- manjka sistemsko pridobivanje znanj o starosti in staranju v formalnem izobraževanju na vseh stopnjah,
- nimamo dovolj strokovnjakov na tem področju,ž
- je potrebno delodajalce praviloma stimulirati za usposabljanje starejših delavcev,
- priprave na upokojitev so izjema, ne pravilo,

Organizatorja:

Soorganizatorja:

Partner:

- medsebojna pomoč oseb iste generacije je ena od uveljavljenih in cenjenih oblik prostovoljstva, ne more pa nadomestiti strokovnih obravnav.

Uvodoma smo tudi ugotovili, da vsebine strokovnega programa na Dnevih medgeneracijskega sožitja, v velikem delu pa tudi ta okrogla miza, v celoti podpirajo prioritete, ki jih je pred bodoče poslance Evropskega parlamenta postavil AGE platform Europe s svojim Manifestom za letošnje volitve.*

Na osnovi predstavitev panelistov in razprave prisotnih smo izoblikovali naslednje **zaključke in predloge**:

- Čeprav se v celi Sloveniji izvaja bogat spekter izobraževalnih oblik v katere so vključeni odrasli in tudi mlajši interesenti, pa glede na manjši delež vključenih starejših oseb trdimo, da bi morale biti vseživljenjsko učenje dostopno vsem ne glede na starost.
- Ker učenje vsebuje štiri temeljne stebre - delo, osebna rast, prosti čas in participacija, ugotavljamo, da je predvsem za prvi (delo) in zadnji namen (participacija) potrebno pripraviti in uvesti starejšim ustrezne učne programe in programe usposabljanja.
- Imamo izrazit primanjkljaj možnosti za študij gerontologije in tako premalo tovrstnih strokovnih kadrov. Spodbuditi moramo to poklicno usmerjenost. Predlagamo razširitev programa tudi na druge Univerze v Sloveniji (trenutno le v Mariboru dvo-predmetno) oz. ustrezne fakultete.
- Da bi lahko postopno obvladovali in odpravljali staromrzništvo predlagamo, da teme o staranju in starosti postanejo obvezni del učnih programov v izobraževalnem sistemu na vseh nivojih.
- Spodbujanje delodajalcev za vlaganje v učenje in usposabljanje zaposlenih nad 45 let starosti bi moralo postati del ukrepov države. Čeprav je interes vzpodbujen, je usoda teh nalog v bodoče nejasna, saj se izvajajo projektno, financirajo pa iz evropskih sredstev.
- Razprava je pokazala, da so predupokojitveni seminarji pedagoških delavcev zelo dobro sprejeti in interes zanje narašča. Predlagamo, da se predupokojitveni seminarji uvedejo kot del rednih programov pristojnih ministrstev in v okviru njihovega proračuna tudi financirajo. Razširiti bi jih bilo treba na celoten javni sektor s prioritarno uvedbo v javni upravi.
- Predupokojitveni seminarji v slovenski vojski uspešno potekajo že več let in sčasoma so prerasli celo v skrb za pripadnike tudi po upokojitvi. Ocenjujemo, da bi tak model lahko uporabila tudi policija (krajši informativni program že izvaja) in druge javne službe, kjer prihaja do zgodnjih upokojitev zaradi delovnih pogojev.
- Uvedbo pripravljanih tečajev na upokojitev njihovih delavcev priporočamo tudi delodajalcem v gospodarstvu (v kolikor tega niso že uvedli).
- Za ZDUS program Starejši za starejše, ki angažira več tisoč prostovoljcev z več kot milijon opravljenimi urami, predlagamo, da postane prioritarna programska naloga v okviru prostovoljskih dejavnosti, ki jih financira MDDSZEM.
- Kljub podpiranju prostovoljstva ugotavljamo, da s tovrstno pomočjo starejšim ljudem ni možno nadomestiti okoliščin, ki jih mora zagotoviti država.

